

vaardigt, slechts voor de luxe in actie blijft, zou ook een leger van geschoolde mathematici buiten de stroom van de toegepaste wiskunde komen te staan. Anderzijds weliswaar zal de nieuwe ontwikkeling wiskundigen oproepen om het apparaat te verfijnen en te bespelen.

Ik eindig. Ik heb het dilemma „discreet of continu” niet gesteld als een alternatief, waaruit we noodzakelijk zouden moet kiezen, doch het veeleer willen belichten als een polariteit, die we in de schepping aantreffen en die zich in de faculteiten van onze geest weerspiegelt.

Het discrete spreekt misschien meer tot de actieve mens, het continue tot de contemplatieve mens: In de *mystiek* aller tijden valt de nadruk op het verbonden zijn der dingen in een niet restloos op te lossen verband. In de *wetenschap* aller tijden denkt de mens de dingen uiteen, treedt hij in het besef der dualiteit met zijn ik het andere tegemoet, grijpt hij naar het discrete. Een dilemma treedt op, als hij tracht het een door het ander te omvatten.

In de wiskunde spitst zich dat dilemma toe in concrete problemen, die de uiterste vezelen van ons ken-, denk- en expressievermogen raken.

Deze problemen zien we als van wijder betekenis bij het licht van Gallilei's woord, dat het boek der natuur is geschreven in de taal der wiskunde. Liever zou ik het aldus willen formuleren: de wiskunde is de taal, waarin wij de gedachten trachten na te spreken door God in Zijn Schepping neergelegd.

Dat dit spreken een stamelen is, leert ons reeds de bezinning op het dilemma van hedenmiddag. Buigen wij ons in dat besef neer voor Hem, van Wien wordt getuigd: Zijns is geen getal, en Wien, zoals de promotieformule onzer Universiteit het uitdrukt, toekomt ere en aanbidding, ook in de school der wiskunde.

AANTEKENINGEN :

- 1) Aurelius Augustinus, *Confessiones*, boek 13.
- 2) De Nobelprijswinnaar H. C. Urey in een brochure met die titel.
- 3) A. Eddington, *The philosophy of physical science*, Cambridge University Press 1939; hfdst. XI.
- 4) D. van Dantzig, *Vragen en Schijnvragen over ruimte en tijd*, blz. 18; Inaugurele rede Delft (Groningen 1938).
- 5) H. Hankel, *Die Entwicklung der Mathematik in den letzten Jahrhunderten*, 2° Auflage (Tübingen 1885).
- 6) Richard Dedekind, *Was sind und was sollen die Zahlen*, 6° Auflage (Braunschweig 1930); zie: Vorwort zur ersten Auflage.
- 7) H. Weber, „Leopold Kronecker”, *Math. Ann.* 43 (1893), 1—25, speciaal blz. 15.